

Κεφάλαιο 4: Κοινωνικές Επιπτώσεις

4.1 Πνευματικά Δικαιώματα και Άδειες Χρήσης

Πνευματικά Δικαιώματα

Από τη στιγμή που ένα έργο βρεθεί σε ψηφιακή μορφή, η μετέπειτα αναπαραγωγή και διάδοσή του είναι τεχνικά πολύ εύκολη και οικονομικά χωρίς περαιτέρω κόστος.

Εικόνα 4.1. Το διεθνώς αναγνωρισμένο σήμα πνευματικών δικαιωμάτων (copyright)

Τα πνευματικά δικαιώματα αφορούν σε πρωτότυπα έργα και καλύπτουν πληθώρα περιπτώσεων. Ενδεικτικά, μπορούν να αναφέρονται σε πρωτότυπα έργα θεατρικά, λογοτεχνικά, ζωγραφικά, έργα γλυπτικής, κινηματογραφικά, μουσικά, φωτογραφικά, καθώς και σε εφαρμογές λογισμικού.

4.1 Πνευματικά Δικαιώματα και Άδειες Χρήσης

Άδειες Χρήσης

Συνήθως συνοδεύονται από έναν κωδικό για κάθε νόμιμο αντίτυπο

Τεχνικές Αντιμετώπισης της παράνομης ψηφιακής αντιγραφής

- DVDs ταινιών διαθέτουν κωδικοποίηση σε ζώνες χωρών έτσι ώστε ένα DVD που έχει δημιουργηθεί στις ΗΠΑ να μην μπορεί να αναπαραχθεί π.χ. στη Γερμανία
- Κάθε αντίτυπο εφαρμογής λογισμικού συνοδεύεται από αντίστοιχο μοναδικό κωδικό άδειας χρήσης. Με τη σύνδεση της συσκευής στο Διαδίκτυο είναι δυνατό να εξακριβωθεί αν ο κωδικός αυτός έχει χρησιμοποιηθεί περισσότερες από μία φορές
- HASP USB (Hardware against Software Piracy), όπου η εφαρμογή λογισμικού συνοδεύεται από ένα αντίστοιχο κομμάτι υλικού που πρέπει να είναι συνδεδεμένο στον υπολογιστή, για να δουλεύει η εφαρμογή
- «φόρος πνευματικών δικαιωμάτων» επί των πωλήσεων εγγράψιμων CDs και DVDs

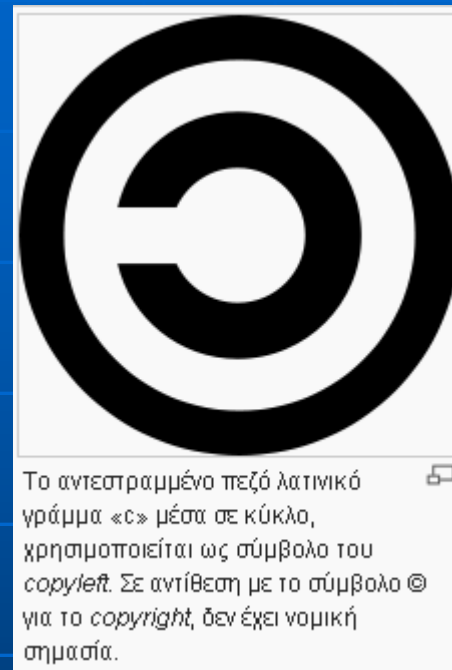

Εικόνα 4.3. Μήνυμα σύνδεσης HASP στον Η/Υ

4.1 Πνευματικά Δικαιώματα και Άδειες Χρήσης

Εναλλακτικές Άδειες Χρήσης

- Σήμερα σχεδόν όλοι οι μουσικοί δημιουργοί έχουν το δικό τους επίσημο ελεύθερο κανάλι παρουσίασης των έργων τους.
- Ο τύπος άδειας Copyleft επιχειρεί να δώσει επιπλέον δικαιώματα στον χρήστη ενός έργου. Παραχωρεί ελευθερίες στην χρήση, τροποποίηση, και διανομή ενός πνευματικού έργου, με τον περιορισμό ότι κάθε αντίγραφο ή παράγωγο έργο θα διανέμεται με την ίδια άδεια χρήσης παραχωρώντας τις ίδιες ελευθερίες
- Με τις άδειες Creative Commons, οι δημιουργοί δηλώνουν ποια δικαιώματά τους διατηρούν και από ποια παραιτούνται προς όφελος των τελικών χρηστών

4.2 Κοινωνικές Επιπτώσεις από τις εξελίξεις της Πληροφορικής

- **Εξέλιξη άλλων επιστημών:** χάρη στο πλήθος και την ακρίβεια των υπολογισμών. Μοριακή Βιολογία, Πυρηνική Φυσική, Νανοτεχνολογία, Προηγμένα Ιατρικά Συστήματα κ.α
- **Προσβασιμότητα από άτομα με ειδικές ανάγκες:** λογισμικό που μετατρέπει κείμενο σε ηχητικά αποσπάσματα για τους μη βλέποντες, εστιάζει και μεγεθύνει για τους αμβλύωπες, προσθέτει αυτόματους υπότιτλους για τους μη ακούοντες. Γυαλιά εικονικής πραγματικότητας, εμφυτεύματα και εξωσκελετοί.
- **Απεριόριστη πρόσβαση στην πληροφορία:** μιας συμβατικής εγκυκλοπαίδειας χωράει σε ένα DVD, μεγάλο μέρος της συσσωρευμένης ανθρώπινης γνώσης είναι προσβάσιμο μέσω του Διαδικτύου
- **Επικοινωνία χωρίς όρια:** αρκούν δύο απλοί υπολογιστές και σύνδεση με το Διαδίκτυο, για να μιλήσετε με κάποιον στην άλλη άκρη της γης
- **Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση:** κατάργηση της γραφειοκρατίας, ο πολίτης έχει πρόσβαση σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες εξυπηρέτησης
- **Αλλαγή νοοτροπίας:** Ο άνθρωπος του μέλλοντος δεν χρειάζεται να ξέρει κάτι – χρειάζεται όμως να ξέρει πού θα ψάξει να το βρει και πώς θα ξεχωρίσει τις έγκυρες και αξιόπιστες πηγές πληροφορίας
- **Τεχνοφοβία και Ψηφιακό Χάσμα:** Οι γενιές που δεν γεννήθηκαν στον ψηφιακό κόσμο παρουσιάζουν αρκετές φορές πρόβλημα προσαρμογής
- **Λογοκρισία και παραπληροφόρηση:** εφόσον το περιεχόμενο δεν ελέγχεται από κανέναν, η διασπορά ψευδών ειδήσεων ή η παραπληροφόρηση είναι υπαρκτός κίνδυνος. Η ίδια όμως η ελευθερία έκφρασης έρχεται σε αντίθεση με τις πολιτικές αυταρχικών καθεστώτων.
- **Ηλεκτρονικό Έγκλημα:** η ανωνυμία του Διαδικτύου και οι ηλεκτρονικές συναλλαγές βοηθούν στην κάλυψη εγκληματικών πράξεων όπως ηλεκτρονικές απάτες, η υποκλοπή ψηφιακών δεδομένων κ.α
- **Κοινωνία της Πληροφορίας για όλους:** στον πλανήτη μας μόνο το 39% έχει πρόσβαση στο Διαδίκτυο

Ερευνήστε στον ιστότοπο <http://one.laptop.org> και δημιουργήστε μία παρουσίαση για την δράση One Laptop per Child.